

VYBRANÉ KAPITOLY ZO SEMIOTIKY MASMEDIÁLNEHO TEXTU 1

Mgr. Michal Bočák, PhD.

Predmet oboznamuje so základnými východiskami semiotického prístupu ku komunikácii poukazuje na možnosti využitia semiotiky pri interpretácii vybraných fenoménov súčasnej mediálnej kultúry. K intra-textuálnej interpretácii sa postupne pribierajú extratextuálne koncepty, čím sa smeruje k interpretácii komunikácie v širších diskurzívnych rámcoch.

základné informácie o predmete	
kód predmetu	1ISJMM/VKSMT1/11 (denné štúdium)
akademický rok	2011/2012
študijný program	masmediálne štúdiá
stupeň štúdia	magisterský
zaradenie v OŠP	1. ročník, letný semester
záväznosť predmetu	povinne voliteľný
rozsah výučby	1 P + 1 S týždenne (denné štúdium)
spôsob hodnotenia	hodnotený zápočet
počet kreditov	4

KRITÉRIÁ HODNOTENIA

Do celkového hodnotenia sa započítava plnenie nasledujúcich kritérií, z ktorých je každé hodnotené osobitnou čiastkovou známku (s uvedeným percentuálnym podielom na celkovom hodnotení):

1. aktívna participácia na seminároch (20 %),
2. výsledok priebežného ohláseného testu – semiotická analýza (20 %) a
3. výsledok zápočtového testu (60 %; test musíte absolvovať úspešne, t. j. získať min. 70 % bodov).

DOCHÁDZKA

Vaša účasť na hodinách je jedným z kľúčových prvkov úspešného absolvovania predmetu. Bez akéhokoľvek postihu (a nutnosti vysvetľovania) môžete využiť tri (3) absencie na prednáške a tri (3) na seminári. Ak tento počet prekročíte, predmet nebudete môcť absolvovať (automaticky získate celkové hodnotenie FX), takže odporúčam šetriť si absencie pre prípad reálnej potreby.

Ak povolený počet absencií prekročíte, predmet nebudete môcť absolvovať (automaticky získate cel-

kové hodnotenie FX), takže odporúčam šetriť si absencie pre prípad reálnej potreby. V prípade neúčasti na priebežnom hodnotení (semiotická analýza) musíte neodkladne (najneskôr v zápočtovom týždni) absolvovať náhradný termín hodnotenia; inak získavate za priebežné hodnotenie FX.

V prípade, ak sa u vás vyskytnú závažnejšie zdravotné problémy, informujte ma, prosím, ak vám to váš zdravotný stav dovoľuje, čo najskôr – v tomto prípade, samozrejme, nájdeme náhradné riešenie, akonáhle budete opäť pripravený/á študovať. Ak prídete na hodinu neskôr než 10 minút po jej oficiálnom začiatku, považuje sa to za absenciu. To isté platí pre skoršie odchody z vyučovania.

PRIPRAVENOSŤ A PARTICIPÁCIA

Vyžadujem (a kontrolujem) dôkladnú priebežnú prípravu. Vašou úlohou je vopred (t. j. pred vyučovaním) sa oboznámiť s požadovanými (aj ďalšími s témou súvisiacimi) zdrojmi a byť pripravený/á náležite sa zapájať do diskusie o nastolenej téme (pri príprave sa riadte rámcovou náplňou stretnutí a mojimi upresňujúcimi pokynmi). Úroveň vašej prípravy (schopnosť zodpovedať nastolené otázky i samostatné zapájanie sa do diskusie) priebežne hodnotím.

Základom dobrej diskusie sú okrem znalosti témy a schopnosti podložené argumentovať vzájomná slušnosť a rešpektovanie partnerov v rozhovore (aj pokiaľ prezentujú protikladné názory). Tak ako kdekoľvek, ani na svojich hodinách netolerujem prejavy akejkoľvek neznášanlivosti, najmä vo vzťahu k pohlavným, gendrovým, sexuálnym, etnickým, rasovým, triednym inakostiam.

CELKOVÉ HODNOTENIE

Vaša výsledná známka (Z) bude vypočítaná ako súčet numerických vyjadrení čiastkových známok (z) vynásobený koeficientmi ich významnosti (k) podľa vzorca: $Z = (z_1 \times k_1) + (z_2 \times k_2) + (z_3 \times k_3)$ na dennom a $Z = (z_1 \times k_1) + (z_2 \times k_2)$ na externom štúdiu.

číselné vyjadrenie hodnotení					
A	B	C	D	E	FX
1	1,5	2	2,5	3	4

Príklad: na hodinách ste sa zapájali do diskusií len sporadicky, zväčša ste nevedeli na nastolené otázky odpovedať, čo hodnotím známkou D (2,5). Na priebežný test ste sa pripravili priemerne (C). Na záverečný test ste sa naučili vynikajúco, získali ste A (1). Vaša celková známka teda bude po dosadení všetkých hodnôt vypočítaná takto:

$$(2,5 \times 0,20) + (2 \times 0,20) + (1 \times 0,60) = 0,50 + 0,40 + 0,60 = 1,5 \rightarrow \mathbf{B}$$

ŠTUDIJNÉ MATERIÁLY

Povinné i doplnkové študijné texty sú uvedené v príslušnej časti tohto syllabu. Nie vždy ich pokrývajú úplne, takže sa očakáva vaša príprava s pomocou doplnkových zdrojov. V prípade nejasností, samozrejme, neváhajte hľadať vysvetľujúce a doplňujúce informácie v ďalších knihách, časopisoch a na webe.

Linky na vybrané študijné materiály budú sprístupnené v sekcii *Výučba – Leto – Semiotika médií 1* mojej pracovnej stránky michalbocak.weebly.com. Študijné materiály sú zaheslované (pdf, zip-archívy); heslá rozošlem na vaše mejlové adresy. **Upozornenie!** Všetky materiály sú určené výhradne na vaše

študijné účely. Heslá nesmiete poskytnúť tretím stranám. Za zverejnenie hesiel či iné sprístupnenie materiálov vami tretím stranám neručím. Webstránku predmetu pravidelne navštevujte – budem na nej zverejňovať aktuálne pokyny.

ĎALŠIE UPOZORNENIA A INFORMÁCIE

Keď vchádzate do vyučovacej miestnosti, vypnite si mobilné telefóny alebo aspoň zvuky (aj vibračné zvonenie); budem dodržiavať to isté. Nevenujte sa počas hodiny inej činnosti (esemesky, internet, príprava na iné hodiny a pod.). Zhotovovať akékoľvek záznamy (zvukové, fotografické, audiovizuálne) je na Prešovskej univerzite v Prešove bez predchádzajúceho súhlasu vyučujúceho zakázané. Na hodine môžete jesť a piť; nebuďte však nadmieru hluční. Pri porušení týchto podmienok vás môžem požiadať, aby ste učebňu opustili s tým, že vylúčenie z hodiny sa vám započíta ako absencia. Na krátke opustenie vyučovacích priestorov (WC, užitie lieku a pod.) máte, samozrejme, nárok bez opýtania.

Ak jestvujú závažné okolnosti, ktoré vám bránia venovať sa štúdiu v plnej miere (napr. pohybové obmedzenie, dyslexia, náhle zhoršený psychický stav a pod.; nie pracovný úväzok či iné súkromné aktivity) a o ktorých by som, podľa vás, mal vedieť, bez obáv ma o nich môžete informovať. Tieto informácie ostanú dôverné. Situácii môžeme po vzájomnej dohode prispôbiť charakter vašej prípravy.

RÁMCOVÁ NÁPLŇ STRETNUTÍ

1. Úvodné stretnutie (spojená prednáška a seminár – pokyny na semester).
2. Semiotika – pojmy, vývin (štrukturalizmus, postštrukturalizmus) a metódy.
3. Za hranice znaku: kódy, módy, texty, diskurzy.
4. Teórie významu – je význam v znaku či v diferencii; v texte či v interpretácii?
5. Semiotická analýza ako metóda interpretácie (mediálnych) textov.
6. Rozkoš z intertextuality: popkultúra ako nepretržité citovanie. Texty postmodernizmu: fragmentarizácia naratívov a reflexivita.
7. **Priebežný test** (semiotická analýza; náplň bude upresnená na predchádzajúcich stretnutiach).
8. Vizualna semiotika: módy a kódy fotografického, filmového a televízneho diskurzu.
9. Semiotika túžby – telo ako (sexuálny) objekt. Sexualizácia tela.
10. Subjektivita ako text / subjektivita a text: konštrukcia subjektu autora/ky a čitateľa/ky textu.
11. Vplyv generáčnej zmeny web 1.0 – web 2.0 na semiotiku webu.
12. Zhrnutie a opakovanie.
13. Záverečný test.

ZÁKLADNÉ ČÍTANIE

- Fiske, John: *Introduction to Communication Studies*. 2. vyd. New York: Routledge 1990. 203 s.
- Chandler, Daniel: *Semiotics for Beginners*. <http://www.aber.ac.uk/media/Documents/S4B/semiotic.html>

DOPLNKOVÉ ČÍTANIE

- Barthes, Roland: *Mýtus dnes*. In: Barthes, Roland: *Mytologie*. Praha: Dokořán 2004, s. 107 – 157.
- Barthes, Roland: *S/Z*. Praha: Garamond 2007.

- Bočák, Michal: *Diskurz: neurčitá cesta kultúrnych, mediálnych a komunikačných štúdií do centra svojho záujmu. Kultura – média – komunikace (Spektákl, mijející realita a (ne)bezpečí informací. Diskurs(y) o diskursu)*, 2009, 1, č. 1, s. 117 – 146. http://michalbocak.weebly.com/uploads/2/8/1/2/2812791/bocak_diskurz_kulturalne_medialne_komunikacne_studia_2009.pdf
- Černý, Jiří – Holeš, Jan: *Sémiotika*. Praha: Portál 2004. 346 s.
- Doubravová, Jarmila: *Sémiotika v teorii a praxi*. Praha: Portál 2002. 160 s.
- Eco, Umberto: *Teorie sémiotiky*. Praha: Argo 2009. 648 s.
- Eco, Umberto: *Meze interpretace*. Praha: Karolinum 2009. 332 s.
- Chandler, Daniel: *Notes on "The Gaze"*. <http://www.aber.ac.uk/media/Documents/gaze/gaze.html>
- Kořenský, Jan: *Intermedialita – intertextualita – multitextualita – hypertextualita?* In: Schneider, Jan – Krausová, Lenka (eds.): *Intermedialita: slovo – obraz – zvuk. Sborník příspěvků z mezinárodního symposia*. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci 2008, s. 9 – 11.
- Saussure, Ferdinand de: *Kurs obecné lingvistiky*. Praha: Academia 1996.
- van Zoonen, Liesbet: *Feminist Media Studies*. London: Sage 1994. 173 s.

KONTAKT

michal.bocak@gmail.com

WEB

michalbocak.weebly.com

KONZULTÁCIE

[termíny konzultácií na stránke inštitútu](#) (č. 281)

Prípadné konzultácie mimo konzultačných hodín len po predchádzajúcej vzájomnej dohode mejlom. Je pravdepodobné, že na mejly poslané v piatok poobede a cez víkend odpoviem najskôr v pondelok doobeda.

Na tento dokument sa vzťahuje licencia Attribution-NonCommercial-ShareAlike 3.0 Unported, dostupná na <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/3.0/>.